

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет філологічний

Кафедра германської та слов'янської філології

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ»**

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності 035 Філологія

предметної спеціальності 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно)), перша англійська))

за освітньо-професійною програмою Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно)), перша англійська))

мова навчання українська

Розробник:

Казаков Ігор Миколайович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Разживін Віктор Миколайович – доцент кафедри української мови і літератури ДДПУ, кандидат філологічних наук, доцент;

Ледняк Юлія Владленівна – доцент кафедри германської та слов'янської філології ДДПУ, кандидат педагогічних наук, доцент.

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри германської та слов'янської філології

Протокол № 12 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри

д. філ. н., проф. В.А. Глущенко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно))

Керівник групи забезпечення

к. філол. н., доц. Роман В. В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022р.

протокол № 9

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ»

Назва	Теорія літератури
Кількість кредитів	3 кредити
Рік підготовки, семестр	2-й рік навчання, 1 семестр
Компонент освітньої програми	Обов'язковий
Викладач	Казаков Ігор Миколайович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології
Контактна інформація	kazakov.i@i.ua
Консультації	Вівторок 14:30
Анотація навчальної дисципліни	<p>Навчальна дисципліна “Теорія літератури” належить до обов'язкових дисциплін підготовки фахівців зі спеціальності 035 Філологія. Курс вивчається у 3-му семестрі і завершується екзаменом.</p> <p>Об'єкт вивчення навчальної дисципліни – художня література як мистецтво слова.</p> <p>Предмет вивчення – художньо-літературний твір; закономірності літературного процесу; найзагальніші принципи та шляхи дослідження як літературного твору, так і літературного процесу</p>
Опис навчальної дисципліни	<p>Мета навчальної дисципліни: узагальнення й закріплення набутих студентами знань з літературознавчого комплексу дисциплін; оволодіння методологічно аргументованим корпусом аспектів теорії, розуміння суті літератури як одного з видів мистецтва, а також її специфіки та функцій; формування навичок компетентного погляду на літературний процес; знання методів і прийомів структурного, цілісного та рецептивного аналізу літературних творів різних родів і жанрів, написаних у різномірних суспільно-політичних умовах</p> <p>Формуються загальні та спеціальні компетентності:</p> <p>ЗК7 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК11 – Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>ЗК12 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК2 – Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.</p>

СК3 – Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

СК4 – Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК5 – Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

СК7 – Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

До очікуваних **результатів навчання** здобувачів входять:

ПРН3 – Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН6 – Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН8 – Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН9 – Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН10 – Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН11 – Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН13 – Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН15 – Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН16 – Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та

	<p>інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПРН17 – Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.</p> <p>Ключові слова: літературознавство, теорія літератури, дефініція літератури, художній образ, генологія літератури, літературний текст, літературний твір, морфологія літератури, роди літератури, жанри літератури, літературний стиль, літературний процес, літературний напрям, методологія літературознавства.</p> <p>Навчально-методичні матеріали</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми: навчальний посібник. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с. 2. Безпечний І. Теорія літератури. Київ: Смолоскип, 2019. 388 с. 3. Білоус П. В. Теорія літератури. Київ: Академвидав, 2019. 328 с. 4. Казаков І. М. Методичні рекомендації та завдання до курсу «Теорія літератури» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Мова і література (англійська))». Слов'янськ, 2020. 27 с 5. Ференц Н.С. Теорія літератури і основи естетики: навч. посібник. Київ: Знання, 2019. 511 с. <p>Дистанційний курс http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2304</p> <p>Ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. https://onlyart.org.ua/dictionary-literary-terms/ 2. http://metodportal.com/taxonomy/term/211
<p>Теми</p>	<p>Тема 1. Теорія літератури як наука Тема 2. Літературний текст і літературний твір Тема 3. Генологія та морфологія літератури Тема 4. Літературний стиль. Літературний напрям.</p>
<p>Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p>Методи навчання: словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); репродуктивний метод; проблемний виклад матеріалу, частково-пошуковий та дослідницький методи; індуктивний, дедуктивний методи; наочний метод (робота з таблицями, схемами тощо); творчий метод; практичні методи (усні і письмові тренувальні вправи); експериментальний метод.</p> <p>Методами контролю є: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів; усні та письмові відповіді на</p>

	запитання здобувачів; усне опитування з певних конкретних тем курсу; підготовка здобувачами доповідей на практичні заняття; усне фронтальне опитування; письмове фронтальне опитування; тестування; оцінювання самостійної роботи; оцінювання контрольної роботи.
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	<i>Види і форми роботи</i> здобувачів: відповіді на практичних заняттях, виконання тестових завдань, розробка тестових завдань, підготовка презентацій.
Оцінювання	<p>Види, методи та форми контролю.</p> <p>Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекції, практичні) (опитування на практичних заняттях, оцінювання доповідей та перевірка результатів виконання практичних завдань у межах аудиторної роботи, оцінювання виконання індивідуальних завдань, презентації результатів виконаних завдань та досліджень) та самостійної роботи (поточний контроль) та завершується екзаменом (підсумковий контроль).</p> <p>Здобувач повинен набрати мінімум 60 балів, щоб отримати оцінку. Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:</p> <ul style="list-style-type: none"> – звільнені від складання заліку й отримати в результаті оцінювання 60-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин; – допущені до складання заліку. <p>Пояснення мінімальної та максимальної кількості балів, що присвоюється здобувачам при засвоєнні дисципліни, окремо за поточну діяльність та за результатами підсумкового контролю.</p> <p>Максимальна кількість балів при оцінюванні результатів навчання студентів у процесі <i>лекційного заняття</i> виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у процесі лекції.</p> <p>Максимальна кількість балів при оцінюванні результатів навчання студентів у процесі <i>практичного заняття</i> виставляється за такими критеріями: під час опитувань – за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття; під час тестування – за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття; у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за</p>

запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання.

Максимальна кількість балів під час оцінювання *презентацій за визначеними темами* виставляється відповідно до критеріїв: за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації; за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на літературні джерела; за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

Унаслідок невиконання окремих критеріїв із тієї чи іншої форми контролю знань кількість балів, яка виставляється студентові, може бути знижена.

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу, уміння без похибок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу.

Оцінка «добре» (75-89 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності.

Оцінка «задовільно» (60-74 бали) виставляється здобувачеві, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» (26-59 балів) виставляється здобувачеві, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може

продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з відповідної дисципліни.

Оцінка «неприйнятно» (0-25 балів) виставляється здобувачеві, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять (більше ніж 50%), і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

Основні вимоги, критерії оцінювання та розподіл балів із дисципліни.

Робота під час лекцій оцінюється максимально у 2 бали (8 лекцій * 2 бали = 16 балів), під час практичних занять – у 5 балів (7 пар * 5 балів = 35 балів). Самостійна робота оцінюється у 28 балів.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	4	1	0	0	10	5
Т 2	4	1	10	5	10	5
Т 3	4	1	5	2	10	5
Т 4	4	1	20	10	19	14
Разом	16	4	35	17	49	39

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	1	1	0	0	20	10
Т 2	1	1	5	2	20	10
Т 3	2	1	0	0	20	12
Т 4	2	1	5	2	24	20
Разом	6	4	10	4	84	52

Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування.
Відвідування занять є важливою складовою навчання. Всі студенти повинні відвідувати усі лекції та практичні

	<p>заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися строків визначених для виконання всіх видів робіт з курсу.</p> <p>Здобувач має змогу відпрацювати пропущені заняття або покращити свій бал, але не пізніше дати заліку.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами ДДПУ передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації.</p> <p>Виявлення ознак порушень академічної доброчесності є підставою для неприйняття викладачем роботи здобувача та вимоги виконати її відповідно до правил.</p>
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Вивчення даної навчальної дисципліни дозволяє сформувати компетентності, необхідні для професійної діяльності в якості вчителя зарубіжної літератури в старшій профільній школі.</p>

к. ф. н., доцент Казаков І.М.